

TUẦN 9 ĐẠI SỐ TIẾT 23 – 24 PHÉP CỘNG, PHÉP TRỪ PHÂN THỨC ĐẠI SỐ

1. Phép cộng các phân thức đại số.

- *Quy tắc cộng hai phân thức có cùng mẫu thức:* Muốn cộng hai phân thức có cùng mẫu thức, ta cộng các tử thức với nhau và giữ nguyên mẫu thức.

$$\frac{A}{M} + \frac{B}{M} = \frac{A+B}{M};$$

- *Quy tắc cộng hai phân thức không cùng mẫu thức:* Muốn cộng hai phân thức có mẫu thức khác nhau, ta quy đồng mẫu thức rồi đưa về quy tắc cộng hai phân thức có cùng mẫu thức.

Ví dụ 1. Thực hiện các phép tính sau:

$$\text{a) } \frac{x-4}{7} + \frac{6x+4}{7} = \frac{x-4+6x+4}{7} = \frac{7x}{7} = x$$

$$\text{b) } \frac{x+1}{x-2} + \frac{x-10}{x-2} + \frac{x+3}{x-2} = \frac{x+1+x-10+x+3}{x-2} = \frac{3x-6}{x-2} = \frac{3(x-2)}{x-2} = 3$$

$$\text{c) } \frac{a}{a-3} - \frac{3}{a+3}$$

$$= \frac{a.(a+3)}{(a-3).(a+3)} - \frac{3.(a-3)}{(a+3).(a-3)}$$

$$= \frac{a.(a+3)}{(a-3).(a+3)} - \frac{3.(a-3)}{(a+3).(a-3)}$$

$$= \frac{a^2+3a-3a+9}{a^2-9}$$

$$= \frac{a^2+9}{a^2-9}$$

Chú ý: Nhờ tính chất kết hợp nên trong một dãy phép cộng nhiều phân thức, ta có thể không cần đặt dấu ngoặc.

2. Phép trừ các phân thức đại số.

- *Quy tắc trừ hai phân thức có cùng mẫu thức:* Muốn trừ hai phân thức có cùng mẫu thức, ta trừ tử của phân thức bị trừ và giữ nguyên mẫu :

$$\frac{A}{M} - \frac{B}{M} = \frac{A-B}{M};$$

- *Quy tắc cộng hai phân thức không cùng mẫu thức:* Muốn cộng hai phân thức có mẫu thức khác nhau, ta quy đồng mẫu thức rồi đưa về quy tắc trừ hai phân thức có cùng mẫu thức.

Ví dụ 2. Thực hiện các phép tính sau:

$$a) \frac{2x-1}{x-1} - \frac{x-2}{x-1} = \frac{(2x-1)-(x-2)}{x-1} = \frac{2x-1-x+2}{x-1} = \frac{x+1}{x-1}$$

$$b) \frac{2(2xy-1)}{3x^2y^2} - \frac{xy-2}{3x^2y^2} = \frac{2(2xy-1)-(xy-2)}{3x^2y^2} = \frac{4xy-2-xy+2}{3x^2y^2} = \frac{3xy}{3x^2y^2} = \frac{1}{xy}$$

▪ Phân thức đối của phân thức $\frac{A}{B}$ kí hiệu là $-\frac{A}{B}$. Ta có : $\frac{A}{B} + \left(-\frac{A}{B}\right) = 0$.

▪ Phân thức đối của phân thức $\frac{A}{B}$ là $-\frac{A}{B}$ hay $-\frac{A}{B}$.

▪ $-\left(-\frac{A}{B}\right) = \frac{A}{B}$;

Áp dụng: Thực hiện phép tính

$$a) \frac{x}{x+3} + \frac{2-x}{x+3} = \frac{x+2-x}{x+3} = \frac{2}{x+3}$$

$$b) \frac{x^2y}{x-y} - \frac{xy^2}{x-y} = \frac{x^2y-xy^2}{x-y} = \frac{xy \cdot (x-y)}{x-y} = xy$$

$$c) \frac{2x}{2x-y} + \frac{y}{y-2x} = \frac{2x}{2x-y} - \frac{y}{2x-y} = \frac{2x-y}{2x-y} = 1$$

$$d) \frac{a+b}{ab} = \frac{a \cdot (a+b)}{ab \cdot a} = \frac{a^2+ab}{a^2b}$$

$$\frac{a-b}{a^2} = \frac{(a-b) \cdot b}{a^2b} = \frac{ab-b^2}{a^2b}$$

$$= \frac{a^2+ab}{a^2b} + \frac{ab-b^2}{a^2b}$$

$$= \frac{a^2+ab+ab-b^2}{a^2b}$$

$$= \frac{a^2+2ab-b^2}{a^2b}$$

$$\frac{a^2+ab}{a^2b} - \frac{ab-b^2}{a^2b}$$

$$= \frac{a^2+ab-ab+b^2}{a^2b}$$

$$= \frac{a^2+b^2}{a^2b}$$

$$\begin{aligned}
 e/ & \frac{1}{2x} + \frac{2}{x^2} \\
 &= \frac{x}{2x^2} + \frac{2 \cdot 2}{2x^2} \\
 &= \frac{x + 4}{2x^2}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 f/ & \frac{4}{x^2-1} - \frac{2}{x^2+x} \\
 &= \frac{4}{(x-1)(x+1)} - \frac{2}{x(x+1)} \\
 &= \frac{4x}{x(x-1)(x+1)} - \frac{2(x-1)}{x(x-1)(x+1)} \\
 &= \frac{4x-2x+2}{x(x-1)(x+1)} = \frac{2x+2}{x(x-1)(x+1)} \\
 &= \frac{2(x+1)}{x(x-1)(x+1)} = \frac{2}{x^2-x}
 \end{aligned}$$

HÌNH HỌC TIẾT 9 -10 HÌNH THANG CÂN

Bài 3 : HÌNH THANG – HÌNH THANG CÂN

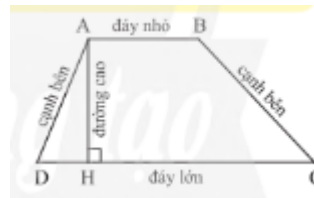
1/ HÌNH THANG – HÌNH THANG CÂN

* Hình thang là tứ giác có hai cạnh đối song song

- Các đoạn thẳng AB, CD gọi là cạnh đáy

- Các đoạn thẳng AD, BC là các cạnh bên

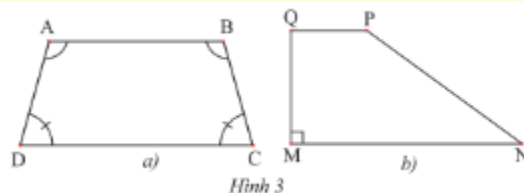
- AH là đường cao của hình thang

* Hình thang cân là hình thang có hai góc kề 1 đáy bằng nhau

Hình thang cân ABCD (Hình 3a) có $\hat{A} = \hat{B}$; $\hat{C} = \hat{D}$.

Hình thang có một góc vuông được gọi là hình thang vuông (Hình 3b).

Vận dụng 2: (trang 69)

Giải:

a/ Chứng minh rằng EFGH là hình thang

Kẻ tia Ex là tia đối của tia EF

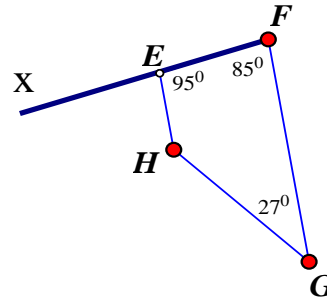
$$\text{Nên } \widehat{xEH} = 180^\circ - 95^\circ = 85^\circ$$

$$\text{Ta có } \widehat{xEH} = \widehat{EFG} = 85^\circ$$

Mà hai góc này ở vị trí đồng vị

Do đó $HE \parallel FH$

Vậy tứ giác EFGH là hình thang

2/ Tính chất của hình thang cân

Trong hình thang cân

- Hai cạnh bên bằng nhau
- Hai đường chéo bằng nhau

Ví dụ : Tìm các đoạn thẳng bằng nhau trong hình thang cân MNPQ có hai đáy MN và PQ

Giải:

Hình thang cân MNPQ có hai cạnh đáy MN và PQ nên có :

- Hai cạnh bên bằng nhau : $MQ = NP$
- Hai đường chéo bằng nhau : $MP = NQ$

3/ Dấu hiệu nhận biết hình thang cân

- Hình thang có hai góc kề một đáy bằng nhau là hình thang cân.
- Hình thang có hai đường chéo bằng nhau là hình thang cân.

Ví dụ (Bài 2 trng 71)

Giải

Ta có $AB = AD$ (gt)

Nên ΔABD cân tại A

Do đó $\widehat{ABD} = \widehat{ADB}$

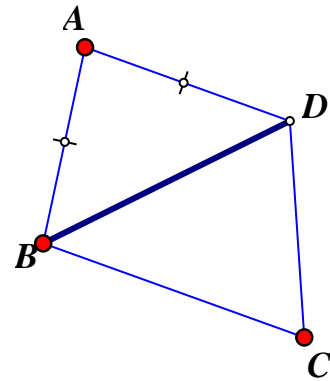
Mà $\widehat{ABD} = \widehat{CBD}$ (BD là phân giác góc B)

Vậy $\widehat{ADB} = \widehat{DBC}$

Mà hai góc này ở vị trí so le trong

Nên $AD \parallel BC$

Vậy tứ giác ABCD là hình thang

PHIẾU HỌC TẬP

Bài 1: Thực hiện phép tính

a/ $\frac{x}{x+3} + \frac{2-x}{x+3}$

.....

.....

.....

b/ $\frac{x^2y}{x-y} - \frac{xy^2}{x-y}$

.....

.....

.....

c/ $\frac{25}{14x^2y} + \frac{14}{21xy^5}$

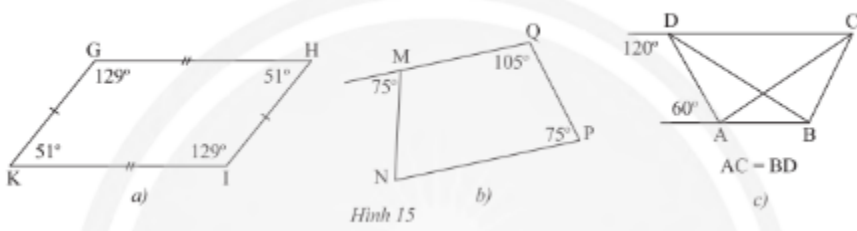
.....

$$d/ \frac{x}{x+y} + \frac{2xy}{x^2-y^2} - \frac{y}{x+y}$$

$$e/ \frac{x^3-1}{x^2-x} - \frac{x^3+1}{x^2+x}$$

Bài 2 : (Bài 5 trang 72)

5. Tứ giác nào trong Hình 15 là hình thang cân?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....